[2024] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 516: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 621

ਰਾਜਕਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9721 ਆਫ 2024)

22 ਅਗਸਤ 2024

[ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪੂਲਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 6ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੈੱਡਨੋਟੈਸਟ

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨਿਯਮ, 2008 - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 12, 14, 16 - ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਅਧਿਕਾਰ" - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਾ - ਸਪੈਸ਼ਲ ਫਰੰਟੀਅਰ ਫੋਰਸ (ਐਸਐਫਐਫ) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ 'ਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਯੂਡੀਸੀ, ਐਲਡੀਸੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਸੇਵਿੰਗ ਸਕੀਮ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ (ਐਸਐਸਡੀ) ਕਰਮਚਾਰੀ - ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼, ਜੇ ਐਸਐਫਐਫ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਐਸਟੀ. ਨੰ. 22 ਦੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੀ ਉਹ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਹਾਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਰਸਮੀ ਵਰਗੀਕਰਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਕਰਮਚਾਰੀ-ਮਾਲਕ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਿਯਮਤ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਮਾਰਗ ਸਨ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਕਰੀਅਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟਰ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ - ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਸਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ-

ਰਾਜਕਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ

ਕੀ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ "ਅਥਾਰਟੀ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. HQ Estt ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨੰਬਰ 22 - ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੀ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈਤਾ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਂਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. HQ Est. No.22 ਦੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ - ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ। ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਰੱਖਣਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 6ਵੇਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨਿਯਮ, 2008 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. HQ Est. ਦੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨੰ. 22. [ਪੈਰਾ 27-29, 32-36]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 12- "ਅਧਿਕਾਰ" ਅਧੀਨ - ਇੱਕ ਹਸਤੀ, ਕਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ/ਏਜੰਸੀ ਹੈ - ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ - ਕਰਮਚਾਰੀ-ਮਾਲਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 79: (1981) 1 ਐਸਸੀਸੀ 722; ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਿਸਵਾਸ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕੈਮੀਕਲ ਬਾਇਓਲੋਜੀ ਐਂਡ ਹੋਰ [2002] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100: (2002) 5 ਐਸਸੀਸੀ 111; ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2024] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1230: (2024) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ SC 1533 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ। ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਲ. ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 543: (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 247; ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਸੀ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ (1986) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 639; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [2016] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 350: (2017) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 148; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ਣ ਕੇ.ਕੇ. [2008] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 100:

(2008) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 586; ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 298: (1982) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 618 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨਿਯਮ, 2008; ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਪੈਨਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ, 1972

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਲ. ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 543: (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 247; ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਸੀ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ (1986) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 639; ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [2016] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 350: (2017) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 148; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ਣ ਕੇ.ਕੇ. [2008] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 100: (2008) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 586; ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 298:

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਰੰਟੀਅਰ ਫੋਰਸ (ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ.); ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਚਤ ਯੋਜਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ (ਐਸ.ਐਸ.ਡੀ.) ਫੰਡ; ਐਸ.ਐਸ.ਡੀ ਫੰਡ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ; ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ; ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ; ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ; ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਰਸਮੀ ਵਰਗੀਕਰਨ; ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀ; ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਫਰਜ਼; ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਅਧੀਨ "ਅਥਾਰਟੀ"; ਕਰਮਚਾਰੀ-ਮਾਲਕ ਸਬੰਧ; ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ; ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ; ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ; ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ; ਚੌਥਾ, ਪੰਜਵਾਂ, ਛੇਵਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ; ਸੋਧਿਆ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨਿਯਮ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9721

2017 ਦੇ WP ਨੰਬਰ 3543 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 25.04.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਰਾਠੀ, ਕਮਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਜਲ ਗਿਰੀ, ਸਨਯਮ ਜੈਨ, ਕਿਸਲੇ ਪਾਂਡੇ, ਹਰੀਓਮ ਯਾਦੂਵੰਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ. ਹਰੀਨੀ, ਅਵੀ ਧਨਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਿਆਨਵੀ ਰਾਏ, ਅਰਜੁਨ ਯਾਦੂਵੰਸ਼ੀ, ਡਾ: ਮੋਨਿਕਾ ਗੁਸਾਈਂ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਕੇ ਐੱਮ ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ., ਵਤਸਲ ਜੋਸ਼ੀ, ਬੀ ਕੇ ਸਤੀਜਾ, ਸ਼ਰਤ ਨੰਬਿਯਾਰ, ਦਿਵਯਾਂਸ਼ੂ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸਿਧਾਰਥ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ ,ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.

1. ਸੁਣਿਆ।

2. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 3543 ਆਫ 2017 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੈਂਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 60 ਆਫ 2013 ਅਤੇ 459 ਆਫ 2013 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 1 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, 6ਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਤਨਖਾਹ ਨਿਯਮਾਂ, 2008 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਰਪੀ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਸਕੇਲਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ: -

4. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 6) ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਫਰੰਟੀਅਰ ਫੋਰਸ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਚਤ ਯੋਜਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਸਐਸਡੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੂਨੀਅਰ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਅੱਪਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ (UDC), ਅਤੇ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ (LDC) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ, ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ 'ਤੇ। ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਇੱਕ ਭਲਾਈ ਪਹਿਲ ਹੈ ਜੋ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ('ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ (TA), ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ (DA), ਘਰ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਭੱਤਾ (HRA), ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਭੱਤਾ (SSA), ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ, ਬੋਨਸ, ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਭੱਤਾ, ਅਤੇ ਉੱਚ-ਉੱਚਾਈ ਭੱਤਾ, ਆਦਿ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ।

5. 1 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ 6ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਯਾਨੀ ਐਸਐਸਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਐਡ-ਹਾਕ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਖੇਪਤਾ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ	ਨਿਯੁਕਤੀ ਮਿਤੀ	ਅਹੁਦਾ	ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਸੇਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ	ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ	2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਰਾਜਕਰਨ ਸਿੰਘ ('A1')	1 ਜਨਵਰੀ, 1975	ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ	31 ਅਗਸਤ 2012	37 ਸਾਲ ਅਤੇ 8 ਮਹੀਨੇ	220-270 ਰੁਪਏ	5ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ 3,000/- ਰੁਪਏ
ਜਗਤ ਰਾਮ ਜੋਸ਼ੀ ('A2')	25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1975	ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ	28 ਫਰਵਰੀ 2013	37 ਸਾਲ ਅਤੇ 10 ਮਹੀਨੇ	220-270 ਰੁਪਏ	5ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ 3,000/- ਰੁਪਏ
ਵਿਸ਼ੂ ਦੱਤ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ('A3')	2 ਮਈ, 1978	ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ	31 ਜੁਲਾਈ 2013	35 ਸਾਲ ਅਤੇ 3 ਮਹੀਨੇ	260-400 ਰੁਪਏ	5ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ 3,000/- ਰੁਪਏ
ਐਚ.ਕੇ. ਨੈਥਾਨੀ ('A4')	27 ਨਵੰਬਰ, 1982	ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ	31 ਅਗਸਤ 2018	35 ਸਾਲ ਅਤੇ 9 ਮਹੀਨੇ	260-400 ਰੁਪਏ	5ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ 3,000/- ਰੁਪਏ
ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ('A5')	25 ਮਈ, 2005	ਜੂਨੀਅਰ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ	18 ਫਰਵਰੀ 2014 (VRS)	8 ਸਾਲ ਅਤੇ 9 ਮਹੀਨੇ	5000-8000 ਰੁਪਏ	5ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ 3,000/- ਰੁਪਏ
ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ('A6')	16 ਜੁਲਾਈ, 1977	ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ	1 ਜਨਵਰੀ 2009 (VRS)	31 ਸਾਲ ਅਤੇ 5 ਮਹੀਨੇ	260-290 ਰੁਪਏ	5ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਬਜਾਏ 3,000/- ਰੁਪਏ

6.ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਯਾਨੀ 60 ਸਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 6ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ('ਸੀਪੀਸੀ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। 28 ਜੁਲਾਈ, 2011 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਰਾਜਕਰਨ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ 15 ਅਕਤੂਬਰ, 2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਪੈਨਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ, 1972 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀਸੀਐਸ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ), ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਨੰਬਰ 2-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 6) ਨੇ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ।

7. 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ (ਜੀਪੀਐਫ) ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਉਠਾਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

8. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 2016 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੀਸੀਐਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀਸੀਐਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਯੋਜਿਤ ਫੰਡ, ਕੰਟੀਜੈਂਟ ਫੰਡ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਅਕਾਊਂਟਸ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ ਭਾਵ ਕੋਈ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਫੈਕਟਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾ ਜੋ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਹਨ, ਪਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 25

ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ: -

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਰਾਠੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 6ਵੇਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਅਸਥਾਈ/ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਰੰਟੀ ਹੈ।

11. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਸ਼ੋਰਡ ਕਰੀਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸ਼ਨ (ਏਸੀਪੀ) ਦੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

12. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਐਸਐਫਐਫ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਐਸਟੀ. ਨੰਬਰ 22 ਦੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਸਐਫਐਫ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਐਸਐਸਡੀ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2003 ਤੋਂ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਐਸਐਫਐਫ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਐਸਐਫਐਫ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਏਜੀ) ਦੁਆਰਾ ਐਸਐਫਐਫ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਐਸਐਫਐਫ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਐਫਐਫ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅਕਾਊਂਟਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲੇਖਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ

ਹੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

13. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਅਕਾਊਂਟਸ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭ 1 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਤੋਂ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ SSF HQ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਨੰਬਰ 22 ਵਿਖੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਰ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਅਕਾਊਂਟਸ ਸਟਾਫ ਨੂੰ, ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ (ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਅਸਥਾਈ) ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕੋ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ:

ਵੇਰਵੇ	**ਐਸ.ਐਸ.ਡੀ. ਸਟਾਫ**	**ਐਸ ਐਫ ਐਫ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ**
ਮੁੱਢਲੀ ਤਨਖਾਹ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਟੀਏ/ਡੀਏ (ਡੀਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ)	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਇਆ ਭੱਤਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਆਵਾਜਾਈ ਭੱਤਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਭੱਤਾ	ਨਹੀਂ	ਹਾਂ
ਉੱਚ ਉਚਾਈ ਭੱਤਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਭੱਤਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਰਾਸ਼ਨ ਭੱਤਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਭੱਤਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਲੀਵ ਐਨਕੈਸ਼ਮੈਂਟ (6ਵੀਂ ਸੀਪੀਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ)	ਨਹੀਂ	ਹਾਂ

ਸਾਲਾਨਾ ਬੋਨਸ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧਾ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਐਲਟੀਸੀ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਏਸੀਆਰ (6ਵੀਂ ਸੀਪੀਸੀ ਤੱਕ)	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਸੇਵਾ ਬੁੱਕ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ (6ਵੀਂ ਸੀਪੀਸੀ ਤੱਕ)	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਉੱਚ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਲਈ ਏਸੀਪੀ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਤਰੱਕੀਆਂ	ਨਹੀਂ	ਹਾਂ
ਐਸਐਸਡੀ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਸਮੂਹ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਸੀਜੀਐਚਐਸ ਸਹੂਲਤ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ)	ਹਾਂ	ਹਾਂ
ਮਿਲਟਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ	ਹਾਂ	ਹਾਂ

14. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਯਾਨੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਸੀਐਸ (ਆਚਰਣ) ਨਿਯਮ, 1964 ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਚੋਣ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਲ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ।[1]

15. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ "ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 39 ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ "ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ" ਦਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੱਕ

ਵੀ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਸੀ.ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 3ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ਨ ਕੇ.ਕੇ., ਅਤੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ.5

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, 1 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਤੋਂ ਲਾਗੂ 6ਵੀਂ ਸੀਪੀਸੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਪੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਦਲਵੇਂ ਸਕੇਲਾਂ ਦੇ ਲਾਭ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ: -

16. ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਜੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਇੱਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜੋ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1964 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸ ਪਰਸੋਨਲ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਫੋਰਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਲਾਈ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਯੋਗਦਾਨ ਫੰਡ ਹੈ ਜੋ ਫੋਰਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਲਹਿਦਗੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ (ਭਾਵ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਲਈ ਭਰਤੀ, ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਯਮਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ

---

1 [2010] 9 ਐਸਸੀਆਰ 543: (2010) 9 ਐਸਸੀਸੀ 247

2 (1986) 1 ਐਸਸੀਸੀ 639

3 [2016] 7 ਐਸਸੀਆਰ 350: (2017) 1 ਐਸਸੀਸੀ 148

4 [2008] 1 ਐਸਸੀਆਰ 100: (2008) 1 ਐਸਸੀਸੀ 586

5 [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 298: (1982) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 618

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਹੱਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

18. ਸਿੱਖਿਅਤ ASG ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਤੰਬਰ 2009 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3,000/- ਰੁਪਏ ਵਧੀਆਂ ਸਨ, ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ (ਭਾਵ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੀਮਤ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਫੰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖਾਸ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਸੀਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਐਡਹਾਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵਾਧੇ ਜਾਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਮਾਂਡੈਂਟ, ਐਸਐਫਐਫ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਐਸਟੀ. ਨੰਬਰ 22, 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1976 ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰੇਤ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ EA/EF-EST-13/75 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ 'ਤੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਕੇਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ 6ਵੀਂ ਸੀਪੀਸੀ ਅਤੇ ਆਰਪੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਭ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਵਰਗੀਆਂ ਯੋਗਦਾਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ 5ਵੇਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੰਡ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, 6ਵੇਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤਿਆਂ, ਜਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧਾ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ, ਭਲਾਈ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

20. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਸਾਲ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਨਿਯੋਜਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।
ਇਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ:
21. ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

22. ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨੀ ਪੂਲਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 6ਵੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

23. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਿਸਵਾਸ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕੈਮੀਕਲ ਬਾਇਓਲੋਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜੈ ਹਸੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਿਸਵਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਰਮਚਾਰੀ-ਮਾਲਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜੈ ਹਸੀਆ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

"7. .....ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਸਰੋਗੇਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, "ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਵਤਾਰ ਹੈ", ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਕੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂਕਰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਅਧਿਕਾਰ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਾਂਗ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਅਧਿਕਾਰ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਰ.ਡੀ. ਸ਼ੈੱਟੀ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [(1979) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 489] ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਸੀ....

ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ, 1956 ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ-ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਿਗਮਨ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਕਦੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

---

6 [1981] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 79: (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 722

7 [2002] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100: (2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 111

ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਮੂਰਤ ਹੈ? ਹੁਣ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੋਈ ਸ਼ੇਅਰ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਟੈਸਟ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ? ਇੱਕ ਸਰਵ-ਸੰਮਲਿਤ ਜਾਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਟੈਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ। ਕੋਈ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਸੁੱਕਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਵੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨੇ 508 ਅਤੇ 509, ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ 16)

".....ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਥਰ ਐਸ. ਮਿਲਰ: 'ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਜ' ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ [5 10 ਸਟੈਨਫੋਰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੀਖਿਆ 620, 644] ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਜ ਜਨਤਕ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭੀੜ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਾਰਜ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਥਿਊ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਖਦੇਵ ਬਨਾਮ ਭਗਤਰਾਮ [(1975) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 421] ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਅਦਾਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਾਰਜ। ਸਮਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ।

9. ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ.....ਅਸੀਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

"(1) ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 507, ਪੈਰਾ 14)

(2) ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਪੂਰੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ। (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 508, ਪੈਰਾ 15)

(3) ਇਹ ਇੱਕ ਚੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ... ਕੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 508, ਪੈਰਾ 15)

(4) ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਹੈ। (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 508, ਪੈਰਾ 15)

(5) ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ। (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 509, ਪੈਰਾ 16)

(6) 'ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗ ਕਿਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ' ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ।" (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 510, ਪੈਰਾ 18)

ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ "ਅਥਾਰਟੀ" ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਆਰਟੀਕਲ 12 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਰਾਜ' ਹੋਵੇਗਾ।

11. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਗਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਹ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਜੈਨੇਟਿਕ ਮੂਲ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ "ਅਥਾਰਟੀ" ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨਾ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕੇ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

24. ਅਜੈ ਹਸੀਆ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਟੈਸਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨਾ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ "ਅਧਿਕਾਰ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ;

1. ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਹੱਦ;
2. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ;
3. ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ;
4. ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ;
5. ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

25. ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੈ ਹਸੀਆ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਟੈਸਟ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਜਵਾਬ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਾਸਨ

ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰੋਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਸਕ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਭੇਸ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰਦਾ ਪਾ ਕੇ।

26. ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਿਸਵਾਸ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

"98. ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

(1) ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਮੰਨ ਕੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ "ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣ ਲਈ, ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਸ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 13(2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਕਰਤੱਵਾਂ, ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਆਦ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਵੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜੈ ਹਸੀਆ [ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 722] ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਟੈਸਟ 3, 5 ਅਤੇ 6 "ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ" ਟੈਸਟ ਹਨ। ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੇ ਖੁਦ ਉਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਲਤੀ ਰਾਜ ਦੀ "ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀ" ਅਤੇ ਇੱਕ "ਅਥਾਰਟੀ" ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ "ਅਥਾਰਟੀ" ਨੂੰ

ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਸਾਈਲੈਂਟੀਓ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ "ਅਥਾਰਟੀ" ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਇੱਕ "ਅਥਾਰਟੀ" ਹੈ, ਅਜੇ ਹਸੀਆ [ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ, (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 722] ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(2) ਅਜੇ ਹਸੀਆ ਕੇਸ [ਅਜੈ ਹਸੀਆਵ. ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ (1981) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 722] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਜਵਾਬ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸ਼ਾਸਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰੋਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਸਕ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਭੇਸ ਦੇ ਕੇ ਪਰਦਾ ਪਾ ਕੇ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

27. ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਸਥਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਕਰਮਚਾਰੀ-ਮਾਲਕ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੈ ਹਸੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਅਸਥਾਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਇਹ ਪੈਟਰਨ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੈ ਹਸੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰਟ (ਉੱਪਰਾ) ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਏਜੀ) ਦੁਆਰਾ

ਜਾਰੀ 12 ਮਾਰਚ 2003 ਦਾ ਦਫਤਰੀ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਨੇ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਐਸਐਫਐਫ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਲੈਰੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਐਸਐਫਐਫ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਫੰਡ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕੇਡਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਐਸਐਫਐਫ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਨ।

28. ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸ਼ੋਅਰਡ ਕਰੀਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸ਼ਨ (ਏਸੀਪੀ) ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਭ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਸਮੀ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 23 ਜੂਨ, 2006 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਸਮੇਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਾਰਚ 1978 ਵਿੱਚ SSF HQ Est. ਨੰਬਰ 22 ਦੇ ਅਕਾਊਂਟਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਮੰਤਰੀ ਸਟਾਫ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਐਸ਼ੋਰਡ ਕੈਰੀਅਰ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਨ (ACP) ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਇਕਸਾਰਤਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੈ ਹਸੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟੈਸਟ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. ਕੇਡਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਲਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

29. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. HQ Est. No. 22 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈਤਾ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਸਥਾਈ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. HQ Est. No. 22 ਦੇ ਲੇਖਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ ਸਾਰਥਿਕ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਰਸਮੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੌਥੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

30. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਭਰਤੀ, ਚੋਣ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ;

"5. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਕੋਰਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ, ਸਥਾਈ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜੋ ਨਿਯਮਤ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੁਝੇਵੇਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਦਾਇਗੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਸਥਾਈ ਰੁਝੇਵੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਮਾ ਦੇਵੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਹੈ।

---

8. [2024] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1230 7:2024 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ SC 1533

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮਾ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

7. ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਉਮਾ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ "ਅਨਿਯਮਿਤ" ਅਤੇ "ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ" ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫਰਕ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕੁਝ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਮਾ ਦੇਵੀ (ਉੱਪਰ) ਕੇਸ ਦਾ ਪੈਰਾ 53 ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"53. ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ (ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਸ.ਵੀ. ਨਾਰਾਇਣੱਪਾ [(1967) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 128], ਆਰ.ਐਨ. ਨੰਜੁੰਡੱਪਾ [(1972) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 409] ਅਤੇ ਬੀ.ਐਨ. ਨਾਗਰਾਜਨ [(1979) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 507] ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਭਰਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਹੁਣ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮਤਕਰਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਾਈਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

8. ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਅਸਥਾਈ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਬਰਾਬਰੀ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

31. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਕੋਰਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

32. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 'ਅਸਥਾਈ' ਜਾਂ 'ਸਥਾਈ' ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

33. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਮੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਨਿਯਮਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਲੀਕਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਹੈ ਜੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

34. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16

ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬੈਚ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, 6ਵੇਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ RP ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਸਐਸਡੀ ਫੰਡ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇ।

35. ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

36. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 6ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ਨਿਯਮਾਂ, 2008 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾਉਣ ਜੋ ਐਸ.ਐਫ.ਐਫ. HQ Est. ਨੰ. 22 ਦੇ ਲੇਖਾ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

37. ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

38. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

*ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ